

ΕΘΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΚΥΠΡΟΥ

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

WP2_D2.23_CARDET_Cyprus

Funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Εταίροι

KMOP – Ελλάδα

CARDET – Κύπρος

CESIE – Ιταλία

CESIS – Πορτογαλία

Children 1st – Άγγλια

Συντάκτρια

Δρ Ελίζα Πατούρη, CARDET, Κύπρος

Αναγνώριση και Δήλωση

Αυτή η δημοσίευση δημιουργήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος ACTIVE: *Τα παιδιά στο επίκεντρο - Ενίσχυση Πολιτικών στον τομέα του Αθλητισμού και της Ψυχαγωγίας*, και χρηματοδοτείται απο το πρόγραμμα European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (REC 2014-2020) με αριθμό 856826.

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	2
2. Εθνικό πλαίσιο	3
3. Μεθοδολογία	6
3.1. Ομάδες εστίασης	6
3.2. Συνεντεύξεις	6
3.3. Μεθοδολογικές δυσκολίες.....	7
4. Χαρακτηριστικά συμμετεχόντων.....	8
4.1. Συμμετέχοντες συνεντεύξεων	8
4.2. Συμμετέχοντες ομάδων εστίασης.....	10
4.3. Αξιολόγηση ομάδας εστίασης	13
5. Αποτελέσματα.....	14
5.1. Οπτικές για τη βία στον αθλητισμό και σε βάρος των παιδιών	15
Λεκτική βία.....	15
Ψυχολογική επιθετικότητα εκ μέρους των προπονητών	16
Ψυχολογική πίεση εκ μέρους των γονέων	17
Σωματική βία μεταξύ αθλητών	18
5.2. Ύπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών πρόληψης της βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό	19
Πρακτικές που αφορούν ειδικά τους οργανισμούς.....	19
Τα πλεονεκτήματα της ψυχολογίας του αθλητισμού	20
Εφαρμογή σεβασμού στον αθλητισμό.....	20
5.3. Ύπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών πρόληψης των διακρίσεων σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό.....	21
Πρακτικές που αφορούν ειδικά τους οργανισμούς.....	21
Η δυσaráεσκεια γονέων και παιδιών για τις πρακτικές πρόληψεις των διακρίσεων.....	22
5.4. Ύπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών προώθησης της συμμετοχής των παιδιών στον αθλητισμό	23
Επικοινωνία μεταξύ οργανισμού και αθλητή	23
Επικοινωνία μεταξύ γονέα και οργανισμού	24

Επικοινωνία μεταξύ παιδιών και οργανισμού	24
5.5. Ύπαρξη (και συνέπεια) των πολιτικών προστασίας του παιδιού	25
Έλλειψη πολιτικής προστασίας του παιδιού	25
Η σημασία εφαρμογής επίβλεψης και κανονισμών	26
5.6. Αλλαγές που μπορούν να εισαχθούν	27
Εφαρμόζοντας μια πολιτική προστασίας του παιδιού στον αθλητισμό	27
Εφαρμογή συμπεριληπτικών πρακτικών.....	27
Ελεγκτικά μέτρα και μέτρα ασφαλείας	28
Κατάρτηση προπονητών, γονέων και παιδιών	29
Ανανέωση της στρατηγικής της Εθνικής Ομοσπονδίας Αθλητισμού	30
6. Συμπεράσματα	32
Αναφορές.....	35

1. Εισαγωγή

Το ACTIVE είναι ένα έργο που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή / ΓΔ-Δικαιοσύνης και Καταναλωτών JUST/2018/Επιχορήγηση Ενέργειας.

Το ACTIVE (SEP – 210562280) είναι ένα διεθνικό έργο που συντονίζεται από το ΚΜΟΡ (Ελλάδα) με τη συμμετοχή των CARDET (Κύπρος), CESIE (Ιταλία), CESIS (Πορτογαλία) και Children's 1st (Σκωτία). Ο συνολικός σκοπός αυτού του έργου είναι να προωθήσει την εισαγωγή πολιτικών προστασίας των παιδιών σε διάφορες αθλητικές λέσχες και οργανισμούς, εξωσχολικές δραστηριότητες και/ή λέσχες/οργανισμούς ψυχαγωγίας/αναψυχής για παιδιά. Οι αθλητικές δραστηριότητες διαδραματίζουν ένα σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των παιδιών. Μέσα από τον αθλητισμό, τα παιδιά μπορούν, επίσης, να μάθουν και να βιώσουν σημαντικές αξίες και κοινωνικές ικανότητες όπως η ανοχή, η ομαδική συνεργασία και η αποδοχή της ήττας στο πλαίσιο του ευ αγωνίζεσθαι. Ο αθλητισμός, όμως, μπορεί να λειτουργήσει και ως πλαίσιο βίας. Η πρώτη Υπεύθυνος της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού εκτιμά ότι από όλα τα παιδιά που συμμετέχουν σε «ανταγωνιστικά αθλήματα», το 10% έχει υποβληθεί σε παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ένα 20% βρίσκονται σε κίνδυνο.

Το πεδίο δράσης του έργου ACTIVE δεν αφορά μόνο οργανισμούς ανταγωνιστικών αθλημάτων αλλά περιλαμβάνει, επίσης, άλλους οργανισμούς που αναπτύσσουν αθλητικές ψυχαγωγικές δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο και / ή σε ένα πιο ανεπίσημο περιβάλλον. Ένας από τους κύριους σκοπούς αυτού του έργου είναι να βελτιώσει τη συλλογή δεδομένων και γνώσεων σχετικά με τις πολιτικές προστασίας των παιδιών στο πεδίο του αθλητισμού και των ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων εντοπίζοντας κενά και κάνοντας εισηγήσεις που βασίζονται στις βέλτιστες πρακτικές. Για να γίνει αυτό με αποτελεσματικό τρόπο, το CARDET διενήργησε μια αξιολόγηση αναγκών που αφορά την εφαρμογή πολιτικών προστασίας του παιδιού, δεοντολογικές κατευθυντήριες οδηγίες και κώδικες συμπεριφοράς στο έργο των επαγγελματιών που εργάζονται σε αθλητικές λέσχες και οργανισμούς, εξωσχολικές δραστηριότητες και/ή λέσχες/οργανισμούς ψυχαγωγίας/αναψυχής για παιδιά. Αυτό πραγματοποιήθηκε μέσω συνεντεύξεων και ομάδων εστίασης με τα εμπλεκόμενα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η αξιολόγηση αναγκών έχει σκοπό:

- Να βελτιώσει τη συλλογή δεδομένων και την παραγωγή γνώσης για τις υπάρχουσες πολιτικές προστασίας των παιδιών στον αθλητισμό και σε οργανισμούς, στις εξωσχολικές δραστηριότητες και/ ή στις λέσχες / οργανισμούς ψυχαγωγίας / αναψυχής για παιδιά.
- Να εντοπίσει κενά και να δώσει τη δυνατότητα για ενισχυμένες δομές και συστήματα προστασίας των παιδιών σε αυτό το πεδίο.
- Να αναλύσει και να προτείνει τους αποτελεσματικότερους τρόπους πρόληψης του φαινομένου της βίας εναντίον των παιδιών και εφαρμογής βέλτιστων πρακτικών.

2. Εθνικό πλαίσιο

Τον Ιούλιο του 2014, η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κύπρου υπερψήφισε τον Νόμο 91(Ι)/2014 για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (ο «Νόμος»), οι διατάξεις του οποίου εναρμόνισαν ουσιαστικά την κυπριακή νομοθεσία με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2011/93/ΕΕ και της Σύμβασης του Lanzarote. Ως αποτέλεσμα, η Κυπριακή Δημοκρατία υπερψήφισε την Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας (ΕΣ) 2016-2019. Η εκπόνηση ΕΣ αποφασίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 13/7/2015 και για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκε Διυπουργική Επιτροπή η οποία απαρτίζεται από τους Υπουργούς Παιδείας και Πολιτισμού και Εργασίας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης και Υγείας. Η Εθνική Στρατηγική και το Σχέδιο Δράσης για την Καταπολέμηση της Σεξουαλικής Κακοποίησης και Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας 2016-2019, επιδιώκει να αναγνωρίσει την έκταση και το εύρος αυτού του κοινωνικού προβλήματος, να προσδιορίσει τις προτεραιότητες για την ορθή αντιμετώπισή του και να καθορίσει τις αναγκαίες δράσεις και πολιτικές ώστε να επιτευχθεί ο πρώτιστος στόχος ο οποίος μπορεί να περιγραφεί ως ακολούθως: *«Όλα τα παιδιά πρέπει να έχουν την ευκαιρία να μεγαλώσουν σε συνθήκες ασφάλειας, με όλα τα εφόδια έτσι ώστε να μπορέσουν να αναπτύξουν υγιείς σχέσεις, χωρίς να χρειαστεί να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή κακοποίησης, ελεύθερα από κάθε μορφή σεξουαλικής βλάβης».*

Ένας από τους στόχους της Εθνικής Στρατηγικής είναι η μείωση των περιστατικών κακοποίησης και εκμετάλλευσης μέσω της πρόληψης, της ενδυνάμωσης, της ενημέρωσης και της εκπαίδευσης των παιδιών αλλά και των επαγγελματιών οι οποίοι έχουν επαφή με παιδιά (δηλ. αθλητικοί παράγοντες). Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού (ΚΟΑ), ως η Ανώτατη Αθλητική Αρχή στην Κυπριακή Δημοκρατία, παρέχει υπηρεσίες, μέσα από τα Εθνικά του Προγράμματα, σε αθλητικές Ομοσπονδίες, αθλητικά σωματεία και σε πολίτες, με απώτερο στόχο την προώθηση της εξωσχολικής σωματικής αγωγής και της υγιεινής ζωής καθώς επίσης και του εν γένει αθλητισμού της χώρας. Στα Προγράμματα αυτά συμμετέχουν συνολικά 16,800 παιδιά, αγόρια και κορίτσια, είτε σε επίπεδο μαζικού αθλητισμού (4-18 ετών-Πρόγραμμα «Αθλητισμός για Όλους» σύνολο ανηλίκων 8,200), είτε σε επίπεδο αγωνιστικού αθλητισμού (12-18 ετών- «Εθνικό Σχέδιο

Υποστήριξης Αναπτυξιακού Αθλητισμού» και «Σχέδιο Ταλέντων» σύνολο ανηλίκων 8,600). Σαφώς, η συμπερίληψη του ΚΟΑ στην Εθνική Στρατηγική για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση, τη σεξουαλική κακοποίηση και της παιδική πορνογραφία όχι μόνο κρίνεται αναγκαία, αλλά αποκτά βαρύνουσα σημασία αφού μέσα από μελέτες οι οποίες έχουν γίνει διαφαίνεται πως, δυστυχώς, εντοπίζονται κρούσματα σεξουαλικής βίας και στον χώρο του αθλητισμού, τόσο σε πανευρωπαϊκό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο (Kirby, 2018). Ο αθλητισμός αποτελεί αναμφίβολα μέσο ενδοπροσωπικής και διαπροσωπικής ανάπτυξης και ενδυνάμωσης για παιδιά και νέους. Ως εκ τούτου, τα βιώματα οποιασδήποτε μορφής, στον χώρο αυτό, αποκτούν ιδιαίτερη, θετική ή/και αρνητική σημασία, πόσο μάλλον αν αυτά έχουν να κάνουν με συναισθηματική, σωματική και σεξουαλική βία ή/και παρενόχληση, που αδιαμφισβήτητα μπορεί να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη σωστή ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών και πολλές φορές μπορεί ακόμη και να οδηγήσουν σε μακροχρόνιες δυσάρεστες συνέπειες για τα θύματα. Ο ΚΟΑ έχει δηλώσει την προθυμία του να συμπεριληφθεί στην ΕΣ και συγκεκριμένα έχει αναλάβει τα πιο κάτω:

- Να απαιτήσει από οποιονδήποτε υπάλληλο του οποίου η εργασία προβλέπει συχνή επαφή με παιδιά (σχολεία, αθλητικοί σύλλογοι κλπ.) πιστοποιητικό λευκού ποινικού μητρώου σε σχέση με αυτά τα αδικήματα και η απαγόρευση εργασίας του αν ο υπάλληλος δεν προσκομίσει τέτοιο πιστοποιητικό.
- Την ετοιμασία εγχειριδίου για διανομή στους εργοδοτούμενους και εποπτευόμενους από τον ΚΟΑ για τον εντοπισμό περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης, τον εντοπισμό παιδιών τα οποία πιθανό να βρίσκονται σε αυξημένο κίνδυνο να υποστούν κάποιου είδους σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης και για τη διαδικασία αντιμετώπισης των περιστατικών.
- Τη συνεργασία με τη «Φωνή» για τον σχεδιασμό και προώθηση προγραμμάτων/σεμιναρίων εκπαίδευσης για ενήλικες που ασχολούνται με παιδιά μέσω αθλητισμού, με έμφαση στους προπονητές οι οποίοι έχουν, ως συνήθως, πιο στενή σχέση με τα παιδιά.
- Την αποστολή ενημερωτικής εγκυκλίου προς τις Αθλητικές Ομοσπονδίες για τις νομικές υποχρεώσεις τους, όπως για παράδειγμα, την απαραίτητη προσκόμιση πιστοποιητικού λευκού ποινικού μητρώου από σεξουαλικά αδικήματα έναντι παιδιών, από τους ομοσπονδιακούς και σωματειακούς προπονητές και την υποχρέωση του οποιουδήποτε εμπλεκόμενου να προβεί σε καταγγελία στις αρμόδιες αρχές, όταν έχει πληροφορηθεί, διαπιστώσει ή υπήρξε μάρτυρας πρόκλησης «βλάβης» εις βάρος παιδιού.

(Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 2020)

Επιπλέον, η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού οργάνωσε το «Σπάσε τη σιωπή και τη συγκάλυψη», μία διάλεξη για την «Καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών: Ο ρόλος των αθλητικών φορέων στην πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου». Στον χώρο του αθλητισμού, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι οι συγκεκριμένες δομές, αξίες και

πολιτιστικές πρακτικές θα μπορούσαν να δημιουργήσουν συνθήκες ευνοϊκές για την κατάχρηση εξουσίας και εμπιστοσύνης και την εκδήλωση σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης. Ως εκ τούτου, προληπτικές στρατηγικές για τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών και των νέων από τέτοιες εμπειρίες είναι πλέον προτεραιότητα για την αθλητική κοινότητα.

Όπως σημειώνουν οι Χρόνη και Παπαευσταθίου, «παρόλο που αυξάνεται η επίγνωση ότι η προστασία του παιδιού είναι ένα ζήτημα για τον αθλητισμό, οι εξελίξεις για την προστασία των νέων αθλητών είναι ελάχιστες» (Chroni, Papaefstathiou: 2015, 64). Δεν υπάρχουν ούτε στοχευμένες πολιτικές ούτε διαδικασίες για την προστασία των παιδιών που συμμετέχουν σε αθλήματα, γεγονός που συμπεριλαμβάνει την απουσία κωδίκων συμπεριφοράς για τους προπονητές και εκπαίδευσης για την προστασία του παιδιού, όπως επίσης και την αναγνώριση ενδείξεων κακοποίησης.

Ένα πρόβλημα που επίσης επεσήμανε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι η «Μελέτη σχετικά με τη βία που συνδέεται με το φύλο στον αθλητισμό» που σημειώνει την απουσία εξέτασης των συνθηκών συμμετοχής των παιδιών στον αθλητισμό, όπως επίσης και δράσεων προστασίας των παιδιών και κατάρτισης των προπονητών σχετικά με τη βία που συνδέεται με το φύλο. Η μελέτη και η αναφορά στην έκταση των προαναφερθέντων περιστατικών και προβλημάτων βίας σε αθλητικές και ψυχαγωγικές διοργανώσεις στην Κύπρο είναι σχετικά περιορισμένες. Ως εκ τούτου, λόγω της έλλειψης έρευνας βίαιων συμπεριφορών στον αθλητισμό, μπορούμε να λάβουμε υπόψη τα ευρήματα της έκθεσης του 2011 του Παρατηρητηρίου για τη Βία στο Σχολείο του Υπουργείου Παιδείας που κατέγραψε ότι το 10% των μαθητών – ένα περιορισμένο αλλά όχι αμελητέο ποσοστό – σε σχολεία της δημοτικής και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ανέφεραν ότι ήταν μάρτυρες σε περιπτώσεις βίαιων συμπεριφορών σε σχολικούς χώρους. Επιπλέον, σε μια μελέτη που διενεργήθηκε το 2013 από το Hope for Children, 20% των ερωτηθέντων με ηλικίες 12 μέχρι 18 ετών δήλωσαν ότι είχαν βιώσει σωματική κακοποίηση. Συνεπώς, αναμένουμε παρόμοια, αν όχι υψηλότερα – λόγω των παραμέτρων που σημειώθηκαν πιο πάνω – επίπεδα βίαιων συμπεριφορών-περιστατικών στις αθλητικές ή ψυχαγωγικές εκδηλώσεις για παιδιά (Chroni, Papaefstathiou: 2015). Ωστόσο, είναι σημαντικό να τονίσουμε την ανάγκη διεξαγωγής περαιτέρω έρευνας στο πεδίο αυτό, αφού η έλλειψη μελετών περιορίζει την κατανόηση που έχουμε για την παρούσα πραγματικότητα και τα παρόντα προβλήματα και, κυρίως, την ικανότητά μας να σχεδιάσουμε και να αναλάβουμε δομημένες και ολοκληρωμένες δράσεις για την αντιμετώπιση και εξάλειψη τέτοιων προβλημάτων.

3. Μεθοδολογία

Σύμφωνα με την πρόταση του έργου, γία την αξιολόγηση αναγκών πρέπει να οργανωθούν:

- Ομάδες εστίασης που περιλαμβάνουν παιδιά και οικογένειες και επαγγελματίες.
- Συνεντεύξεις με ενδιαφερόμενα μέρη (συμπεριλαμβανομένων σχετικών επαγγελματιών που εργάζονται σε οργανισμούς αθλητισμού/ψυχαγωγίας/αναψυχής).

3.1. Ομάδες εστίασης

Για την αξιολόγηση αναγκών ήταν απαραίτητη η πραγματοποίηση τεσσάρων ομάδων εστίασης με τη συμμετοχή αθλητικών λεσχών και οργανισμών και/ή οργανισμών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων στις δύο μεγαλύτερες πόλεις της Κύπρου. Πραγματοποιήθηκαν δύο ομάδες εστίασης με τη συμμετοχή επαγγελματιών (διευθυντών, προπονητών, εκπαιδευτών, εθελοντών, άλλων επαγγελματιών)· μία στη Λεμεσό και μία στη Λευκωσία, και δύο ομάδες εστίασης με τη συμμετοχή παιδιών και γονέων· μία στη Λεμεσό και μία στη Λευκωσία.

Πιο κάτω αναφέρονται οι τρεις βασικές ομάδες-στόχοι των συμμετεχόντων στις ομάδες εστίασης:

- Παιδιά / νέοι άνθρωποι, συμμετέχοντες σε αθλητικές δραστηριότητες.
- Οικογένειες των παιδιών που συμμετέχουν σε αθλητικές δραστηριότητες.
- Επαγγελματίες που εργάζονται στους οργανισμούς που συμμετέχουν στο έργο.

Η στρατηγική υποστηρίζεται από το Μοντέλο Συμμετοχής του Lundy, που βασίζεται στην UNCRC και επικεντρώνεται σε μια προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα για τη συμμετοχή των παιδιών στη λήψη αποφάσεων, παρέχοντάς τους: ΧΩΡΟ: Δίνονται στα παιδιά ασφαλείς, συμπεριληπτικές ευκαιρίες για να σχηματίσουν και να εκφράσουν την άποψή τους· ΦΩΝΗ: Τα παιδιά διευκολύνονται να εκφράσουν την άποψή τους· ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ: Ακούγονται οι απόψεις των παιδιών· και ΕΠΙΡΡΟΗ: εφαρμόζονται οι απόψεις των παιδιών, καταλλήλως.

Προκειμένου να συμμορφωθούμε με τις δεοντολογικές κατευθυντήριες οδηγίες του οργανισμού μας, διασφαλίσαμε ότι τα παιδιά θα συμμετέχουν μόνο με τη γραπτή συγκατάθεση και παρουσία των γονέων τους κατά τη διεξαγωγή των ομάδων εστίασης.

3.2. Συνεντεύξεις

Funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Στην Κύπρο, το CARDET πραγματοποίησε δέκα συνεντεύξεις με βασικά ενδιαφερόμενα μέρη (δηλ. φορείς προστασίας του παιδιού, φορείς χάραξης πολιτικής, διευθυντές, προπονητές, εκπαιδευτές) για να καταγράψει τις απόψεις τους σχετικά με τα κενά που υπάρχουν στο εθνικό σύστημα. Η συμμετοχή των ομάδων-στόχων στις ομάδες εστίασης και στις συνεντεύξεις διασφαλίστηκε από το ευρύ δίκτυο και τις επαφές που οι είχαν ήδη καθιερώσει οι εταίροι του έργου στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους.

3.3. Μεθοδολογικές δυσκολίες

Υπήρχε στο πρόγραμμα η πρόβλεψη ότι τα παιδιά πρέπει να συνοδεύονται από συγγενείς πρώτου βαθμού. Αυτό σημαίνει ότι τα παιδιά και οι οικογένειες συμμετείχαν στην ίδια ομάδα. Στην περίπτωση αυτή, ήταν σημαντικό να δοθεί προσοχή στη δυναμική της ομάδας, ώστε να δοθούν πραγματικές ευκαιρίες στα παιδιά να εκφράσουν τις δικές τους σπτικές και απόψεις. Το CARDET ξεπέρασε αυτή τη δυσκολία δημιουργώντας αρχικά ένα ασφαλές και φιλικό περιβάλλον για τα παιδιά. Ως «σπάσιμο του πάγου», η ομάδα εστίασης άρχισε θέτοντας στα παιδιά μια ερώτηση για να ακουστούν οι φωνές τους από την αρχή της συνάντησης. Επίσης, τα παιδιά ενθαρρύνθηκαν να σχολιάσουν τις απαντήσεις των γονέων τους, ακόμη και αν είχαν διαφορετική άποψη από αυτές των παιδιών.

Μια άλλη πρόκληση αφορούσε την πρόσληψη και το συντονισμό των συμμετεχόντων για την ομάδα εστίασης παιδιών και γονέων. Παρόλο που το CARDET μπορούσε να αποκτήσει πρόσβαση σε αυτές τις ομάδες, ήταν δύσκολο να εξασφαλιστεί η παρουσία όλων, δεδομένων των διαφορετικών και βαρυφορτωμένων προγραμμάτων τους. Αυτό ξεπεράστηκε επικοινωνώντας με τους βασικούς θεματοφύλακες όπως οι δύο μεγαλύτερες ομάδες ποδοσφαίρου και καλαθόσφαιρας στην Κύπρο για να τους ζητηθεί να συγκεντρώσουν τους συμμετέχοντες στις εγκαταστάσεις του αθλητικού οργανισμού. Οι διαχειριστές αυτών των ομάδων κατάφεραν να προσλάβουν και να συγκεντρώσουν τους συμμετέχοντες, γεγονός που επέτρεψε στο CARDET να πραγματοποιήσει τις συναντήσεις των ομάδων εστίασης.

Τέλος, προκειμένου να διασφαλιστεί η εξασφάλιση των δεδομένων στο καθορισμένο χρονικό πλαίσιο, το CARDET χρησιμοποίησε τη μέθοδο τηλεφωνικής συνέντευξης για να πραγματοποιήσει την πλειοψηφία των συνεντεύξεων. Αυτή η ρύθμιση αποδείχθηκε πιο βολική και για τον συμμετέχοντα, αφού την προτιμούσαν από συνέντευξη πρόσωπο με πρόσωπο.

4. Χαρακτηριστικά συμμετεχόντων

4.1. Συμμετέχοντες συνεντεύξεων

Πάρθηκαν συνεντεύξεις από δέκα συμμετέχοντες συνολικά, συμπεριλαμβανομένων διευθυντών αθλημάτων, προπονητών, εκπαιδευτών, ανεξάρτητων αθλητικών εκπαιδευτών και διοργανωτών ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων για παιδιά. Συμμετείχαν όλοι σε συνεντεύξεις με σκοπό να καταγραφούν οι απόψεις τους σχετικά με τα κενά που υπάρχουν στο εθνικό σύστημα. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, επτά από τις δέκα συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεφώνου, ενώ οι υπόλοιπες τρεις διενεργήθηκαν πρόσωπο με πρόσωπο. Από τους δέκα συμμετέχοντες, το 70% ήταν από τη Λεμεσό, ενώ το 30% από τη Λευκωσία.

Τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις παρουσιάζονται πιο κάτω στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1: Δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων στις συνεντεύξεις

Αρ.	Φύλο	Επάγγελμα	Εκπροσωπούμενος οργανισμός	Πόλη
1	Άρρεν	Εργαζόμενος Αθλητισμού σε Πανεπιστήμιο	Πανεπιστήμιο Κύπρου	Λευκωσία
2	Άρρεν	Προπονητής Judo και Διευθυντής	<i>Μη διαθέσιμο (το όνομα του οργανισμού δεν περιλαμβάνεται καθώς περιέχει το όνομα του συμμετέχοντα. Προκειμένου να διασφαλίσουμε την ανωνυμία του συμμετέχοντα έχουμε παραλείψει αυτό το στοιχείο για προστασία δεδομένων)</i>	Λεμεσός

3	Θήλυ	Ανεξάρτητη δασκάλα Yoga για παιδιά	Μη διαθέσιμο (όπως παραπάνω)	Λεμεσός
4	Άρρεν	Δάσκαλος κολύμβησης και Διευθυντής	Μη διαθέσιμο (όπως παραπάνω)	Λεμεσός
5	Άρρεν	Διευθυντής Ναυτικού Ομίλου	Ναυτικός Όμιλος Λεμεσού	Λεμεσός
6	Θήλυ	Προπονήτρια καλαθόσφαιρας	ΑΠΟΛΛΩΝ Λεμεσού	Λεμεσός
7	Θήλυ	Διοργανώτρια ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων για παιδιά	Μη διαθέσιμο (όπως παραπάνω)	Λεμεσός
8	Άρρεν	Διοργανωτής θεατρικών δραστηριοτήτων για παιδιά	Μη διαθέσιμο (όπως παραπάνω)	Λευκωσία
9	Άρρεν	Διοργανωτής δραστηριοτήτων ευημερίας για παιδιά	Μη διαθέσιμο (όπως παραπάνω)	Λεμεσός
10	Θήλυ	Διοργανώτρια δραστηριοτήτων ζωγραφικής για παιδιά	Μη διαθέσιμο (όπως παραπάνω)	Λευκωσία

4.2. Συμμετέχοντες ομάδων εστίασης

Στις ομάδες εστίασης συμμετείχαν συνολικά 39 άτομα: δώδεκα παιδιά, έντεκα γονείς και δεκαέξι επαγγελματίες. Ανάμεσα στα παιδιά που συμμετείχαν υπήρχαν συνολικά πέντε αγόρια (όλα από τη Λευκωσία) και επτά κορίτσια (όλα από τη Λεμεσό), όλα μεταξύ 10-15 ετών. Η μέση ηλικία των γονέων ήταν 51 και συμμετείχαν συνολικά έξι πατέρες και πέντε μητέρες. Το 45% των γονέων ήταν από τη Λεμεσό, ενώ το 55% από τη Λευκωσία. Η μέση ηλικία των επαγγελματιών αθλητισμού ήταν 40.37 και συμμετείχαν συνολικά 15 άντρες και 1 γυναίκα. Από τους δεκαέξι επαγγελματίες, το 37.5% ήταν από τη Λεμεσό, ενώ το 62,5% από τη Λευκωσία. Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων στις ομάδες εστίασης.

Πίνακας 2: Δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων στις ομάδες εστίασης

	Γονέας/Παιδί/ Επαγγελματίας	Φύλο	Ηλικία	Επίπεδο μόρφωσης	Επάγγελμα	Πόλη
1	Γονέας	Άρρεν	52	Πανεπιστήμιο	Ιδιωτικός τομέας	Λευκωσία
2	Γονέας	Άρρεν	48	Πανεπιστήμιο	Ανώτερος υπάλληλος	Λευκωσία
3	Γονέας	Άρρεν	50	Πανεπιστήμιο	Δικαστής	Λευκωσία
4	Γονέας	Θήλυ	48	Πανεπιστήμιο	Εκπαιδευτικός	Λευκωσία
5	Γονέας	Άρρεν	51	Πανεπιστήμιο	Εκπαιδευτικός	Λευκωσία
6	Γονέας	Θήλυ	52	Πανεπιστήμιο	Μη διαθέσιμο	Λεμεσός
7	Γονέας	Θήλυ	53	Πανεπιστήμιο	Ιδιωτικός τομέας	Λεμεσός
8	Γονέας	Θήλυ	49	Λύκειο	Τράπεζα	Λεμεσός

9	Γονέας	Άρρεν	50	Πανεπιστήμιο	Ιδιωτικός τομέας	Λεμεσός
10	Γονέας	Άρρεν	53	Λύκειο	Δημόσιος τομέας	Λεμεσός
11	Γονέας	Θήλυ	55	Πανεπιστήμιο	Δημόσιος τομέας	Λεμεσός
12	Παιδί	Άρρεν	10-16			Λευκωσία
13	Παιδί	Άρρεν	10-16			Λευκωσία
14	Παιδί	Άρρεν	10-16			Λευκωσία
15	Παιδί	Άρρεν	10-16			Λευκωσία
16	Παιδί	Άρρεν	10-16			Λευκωσία
17	Παιδί	Θήλυ	10-16			Λεμεσός
18	Παιδί	Θήλυ	10-16			Λεμεσός
19	Παιδί	Θήλυ	10-16			Λεμεσός
20	Παιδί	Θήλυ	10-16			Λεμεσός
21	Παιδί	Θήλυ	10-16			Λεμεσός
22	Παιδί	Θήλυ	10-16			Λεμεσός
23	Παιδί	Θήλυ	10-16			Λεμεσός
24	Επαγγελματίας	Άρρεν	46	Πανεπιστήμιο	Προπονητής ποδοσφαίρου	Λευκωσία
25	Επαγγελματίας	Άρρεν	34	Πανεπιστήμιο	Προπονητής ποδοσφαίρου	Λευκωσία

26	Επαγγελματίας	Άρρεν	35	Λύκειο	Προπονητής ποδοσφαίρου	Λευκωσία
27	Επαγγελματίας	Άρρεν	37	Πανεπιστήμιο	Εκπαιδευτής Ανάπτυξης ποδόσφαιρο	Λευκωσία
28	Επαγγελματίας	Θήλυ	30	Πανεπιστήμιο	Αθλητική Ψυχολόγος	Λευκωσία
29	Επαγγελματίας	Άρρεν	41	Πανεπιστήμιο	Προπονητής ποδοσφαίρου	Λευκωσία
30	Επαγγελματίας	Άρρεν	37	Λύκειο	Προπονητής ποδοσφαίρου	Λευκωσία
31	Επαγγελματίας	Άρρεν	27	Πανεπιστήμιο	Εκπαιδευτής Φυσικής Αγωγής	Λευκωσία
32	Επαγγελματίας	Άρρεν	36	Πανεπιστήμιο	Προπονητής ποδοσφαίρου	Λευκωσία
33	Επαγγελματίας	Άρρεν	27	Πανεπιστήμιο	Αναλυτής απόδοσης στο ποδόσφαιρο	Λευκωσία
34	Επαγγελματίας	Άρρεν	55	Λύκειο	Προπονητής για νέους αθλητές	Λεμεσός
35	Επαγγελματίας	Άρρεν	46	Λύκειο	Προπονητής ακαδημίες προπονούν αθλητές	για νέους Λεμεσός
36	Επαγγελματίας	Άρρεν	47	Στρατιωτική Ακαδημία	Αθλητικός Εκπαιδευτής	Λεμεσός

37	Επαγγελματίας	Άρρεν	41	Λύκειο	Προπονητής Τερματοφυλάκων	ισός
38	Επαγγελματίας	Άρρεν	60	Λύκειο	Εκπαιδευτής Αθλητικής Ακαδημίας	ισός
39	Επαγγελματίας	Άρρεν	47	Λύκειο	Προπονητής για νέους αθλητές	ισός

4.3. Αξιολόγηση ομάδας εστίασης

Πραγματοποιήθηκαν αξιολογήσεις με τους συμμετέχοντες των ομάδων εστίασης. Η αξιολόγηση επικεντρώθηκε σε τέσσερα στοιχεία:

- α) Το περιεχόμενο του εργαστηρίου ήταν ενδιαφέρον
- β) Το περιεχόμενο του εργαστηρίου ήταν χρήσιμο
- γ) Το επίπεδο αλληλεπίδρασης ήταν κατάλληλο
- δ) Συνολική ικανοποίηση

Από τους 11 γονείς που συμπλήρωσαν την αξιολόγηση, το 100% χαρακτήρισε το περιεχόμενο των εργαστηρίων ως ενδιαφέρον με το πράσινο πρόσωπο, που σήμαινε ότι ήταν ευχαριστημένοι από αυτό το στοιχείο. Παρομοίως, το 100% των γονέων ήταν ευχαριστημένο με το περιεχόμενο των εργαστηρίων και θεώρησαν ότι ήταν χρήσιμο. Το 91% των συμμετεχόντων έμειναν ικανοποιημένοι από το επίπεδο της αλληλεπίδρασης, ενώ το 9% παρέμειναν ουδέτεροι. Τέλος, όλοι οι γονείς ήταν συνολικά ικανοποιημένοι και το 100% βαθμολόγησε αυτό το στοιχείο ως πράσινο (δηλ. ευχαριστημένοι).

Από τους 15 επαγγελματίες που συμπλήρωσαν την αξιολόγηση, το 100% χαρακτήρισε το περιεχόμενο των εργαστηρίων ως ενδιαφέρον με το πράσινο πρόσωπο, που σήμαινε ότι ήταν ευχαριστημένοι από αυτό το στοιχείο. Παρομοίως, το 100% των επαγγελματιών ήταν ευχαριστημένο με το περιεχόμενο των εργαστηρίων και θεώρησαν ότι ήταν χρήσιμο. Όλοι οι συμμετέχοντες έμειναν ικανοποιημένοι από το επίπεδο της αλληλεπίδρασης, βαθμολογώντας το 100% ως πράσινο (δηλ. ευχαριστημένοι από αυτό). Τέλος, όλοι οι επαγγελματίες ήταν συνολικά ικανοποιημένοι και το 100% βαθμολόγησε αυτό το στοιχείο ως πράσινο (δηλ. ευχαριστημένοι).

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

5. Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα διακρίνονται σε πέντε κατηγορίες:

1. *Οπτικές για τη βία στον αθλητισμό και σε βάρος των παιδιών*
2. *Υπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών πρόληψης της βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό*
3. *Υπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών πρόληψης των διακρίσεων σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό*
4. *Υπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών προώθησης της συμμετοχής των παιδιών στον αθλητισμό*
5. *Υπαρξη (και συνέπεια) των πολιτικών προστασίας του παιδιού*
6. *Αλλαγές που μπορούν να εισαχθούν*

5.1. Οπτικές για τη βία στον αθλητισμό και σε βάρος των παιδιών

Στην Κύπρο δεν υπήρχαν αναφορές σεξουαλικής και/ή σωματικής βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό. Υπήρχε, ωστόσο, μια γενική επικρατούσα άποψη ότι οι μορφές της βίας στον αθλητισμό και σε βάρος των παιδιών εκδηλώνονταν με α) *Λεκτική βία που υπάρχει στο γήπεδο*, β) *Ψυχολογική πίεση εκ μέρους των γονέων και γ) Ψυχολογική επιθετικότητα εκ μέρους των προπονητών* καθώς και δ) *Σωματική βία μεταξύ αθλητών*.

Λεκτική βία

«Το ποδόσφαιρο είναι ένα έντονο και δυναμικό παιχνίδι. Επομένως, κατά τη διάρκεια της προπόνησης μπορεί να υπάρξει ένταση.» (Προπονητής ποδοσφαίρου, Λευκωσία)

«Έχω παρατηρήσει σε άλλους οργανισμούς ότι η λεκτική βία (δηλ. βρισιές) είναι καθημερινό φαινόμενο. Ειδικά κατά τη διάρκεια των παιχνιδιών είναι κάτι που το βλέπω σχεδόν κάθε φορά.» (Εκπαιδευτής νέων αθλητών, Λευκωσία)

Παρόμοιες εμπειρίες λεκτικής βίας μοιράστηκαν και αρκετοί γονείς που εξήγησαν ότι οι βρισιές μπορεί κάποιες φορές να είναι τόσο επιθετικές που επηρεάζουν τη συναισθηματική και ψυχολογική υγεία του παιδιού τους.

«Στη διεξαγωγή ενός παιχνιδιού υπάρχουν δυστυχώς πολλές βρισιές στις κερκίδες. Επίσης, κατά τη διάρκεια της διακοπής ο προπονητής μπορεί να βρίζει τους νέους αθλητές για κάτι που ίσως δεν έγινε όπως είχε προγραμματιστεί κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού. Μπορείς, επίσης, να ακούσεις τους νέους αθλητές να βρίζουν ο ένας τον άλλο στο γήπεδο» (Γονέας, Λεμεσός)

«Υπάρχουν κάποιοι προπονητές που πραγματικά ενθαρρύνουν τις βρισιές. Όταν ένας προπονητής, κατά τη διάρκεια της διακοπής σε ένα παιχνίδι, ξεκινά να βρίζει τα παιδιά λόγω της απόδοσής τους στο παιχνίδι, αυτό αποτελεί το έναυσμα για να βρίζουν και τα παιδιά μεταξύ τους, στις κερκίδες και σε μέλη της αντίπαλης ομάδας!» (Γονέας, Λεμεσός)

«Υπήρχε κάποτε ένας προπονητής που φώναζε και έβριζε τα παιδιά για την απόδοσή τους. Επηρέαζε σε μεγάλο βαθμό την ψυχολογία του παιδιού μου και παραπονέθηκα γι' αυτό στη διεύθυνση» (Γονέας, Λεμεσός)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

«Οι προπονητές φωνάζουν κατά τη διάρκεια της προπόνησης ίσως επειδή τα παιδιά παίρνουν σε πολύ νεαρή ηλικία τον δρόμο του πρωταθλητισμού. Αυτή η πίεση της νίκης δημιουργεί πολύ περισσότερη ένταση, σε βαθμό που η προσέγγιση των προπονητών δεν αφορά πια τη διδασκαλία του πώς παίζεται το παιχνίδι, αλλά περισσότερο τη νίκη του επάθλου, κάτι που πιστεύω είναι λάθος- ειδικά για ομάδες μικρότερων ηλικιών» (Γονέας, Λεμεσός)

Ψυχολογική επιθετικότητα εκ μέρους των προπονητών

Ένα θέμα που τέθηκε σχετιζόταν με την πίεση που προκαλεί η προσέγγιση της «εστίασης στη νίκη». Τόσο οι προπονητές όσο και οι γονείς ανέφεραν ότι υπάρχει υψηλό επίπεδο επιθετικών πρακτικών που συνοδεύουν τη νοοτροπία «πρέπει να γίνουμε πρωταθλητές».

Ένας προπονητής εξήγησε συγκεκριμένα:

«Έχω παρατηρήσει ότι πολλοί προπονητές/εκπαιδευτές χρησιμοποιούν πολλή ψυχολογική επιθετικότητα για να ωθήσουν τα παιδιά προς τη νίκη. Αυτό αφορά περισσότερο τη νοοτροπία της νίκης αντί τη διασφάλιση του ότι τα παιδιά προστατεύονται.» (Προπονητής Judo, Λεμεσός)

Ένας άλλος προπονητής εξέφρασε τη σημασία της υποκειμενικής αντίληψης σε σχέση με την πίεση που χρησιμοποιείται και ότι εξαρτάται από την κρίση των γονέων το κατά πόσο η πίεση γίνεται αντιληπτή ως επιθετική ή όχι:

«Είναι πάλι υποκειμενικό το κατά πόσο υπάρχει βία ή όχι. Αν κάποιος θέλει να ακολουθήσει πρωταθλητισμό, αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Τους λέω ότι αν θέλουν να προχωρήσουν σε περαιτέρω σοβαρά επίπεδα, τότε θα βιώσουν φωνές και περισσότερη πίεση. Αν ο γονέας θεωρεί ότι αυτό είναι βία, τότε αυτό θα θεωρηθεί βία, αλλά είναι υποκειμενικό για την αντίληψη του γονέα και/ή του νέου αθλητή. Φυσικά, υπάρχουν πιο ξεκάθαρες μορφές βίας, αλλά συνήθως εξαρτάται από την υπερπροστατευτικότητα των γονέων.» (Δάσκαλος κολύμβησης για παιδιά, Λεμεσός)

Προχωρώντας σε ένα νέο ζήτημα, ένας προπονητής από έναν μεγάλο ποδοσφαιρικό οργανισμό ανέφερε χαριτολογώντας ότι πρέπει να καθιερωθεί «Αθλητική Αστυνομία» για να ελέγχονται οι επιθετικές συμπεριφορές που παρατηρούνται στο γήπεδο:

«Την προηγούμενη βδομάδα, ένας προπονητής από άλλο ποδοσφαιρικό οργανισμό άρχισε να φωνάζει επιθετικά στον προπονητή της αντίπαλης ομάδας και έπειτα σε έναν αθλητή που βρισκόταν τη δεδομένη στιγμή στο παιχνίδι. Δεν υπάρχει κάποια αρχή στην οποία να μπορεί κανείς να καταγγείλει κάτι τέτοιο για να παρθούν κάποια μέτρα. Αν υπήρχε, θα έπρεπε να του είχαν

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

αφαιρέσει την άδεια εργασίας του ως προπονητή!» (Αναλυτής απόδοσης στο ποδόσφαιρο, Λευκωσία)

«Μπορώ να κατανοήσω ότι κατά τη διάρκεια της προπόνησης, οι προπονητές μπορεί να φωνάζουν για να ασκήσουν στα παιδιά λίγη περισσότερη πίεση για να αναπτύξουν περαιτέρω τις ικανότητές τους. ΟΜΩΣ, κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού, οι προπονητές τείνουν να ξεπερνούν εντελώς τα όρια. Ιδανικά, θα έπρεπε να κάθονται ήρεμα και να σημειώνουν τα λάθη για να βελτιωθούν περαιτέρω. Αντ' αυτού, είναι τόσο επικεντρωμένοι στη νίκη που χάνουν το νόημα!» (Γονέας, Λεμεσός)

Παρόλο που υπάρχει ευρεία αναγνώριση της ψυχολογικής πίεσης που ασκείται για υψηλότερη απόδοση, ένας από τους διευθυντές ενός ναυτικού ομίλου στη Λεμεσό εξήγησε ότι το φαινόμενο γίνεται λιγότερο έντονο. Η εισαγωγή της ψυχολογίας στην αθλητική διαχείριση έχει μειώσει την πίεση που ασκούν οι προπονητές σε κάποια άλλα πεδία αθλητισμού:

«Είναι πολύ λιγότερη απ' ότι ήταν στο παρελθόν γιατί οι προπονητές άλλαξαν νοοτροπία. Έχει εισαχθεί η επιστήμη στον αθλητισμό και αυτό έχει λειτουργήσει θετικά. Τώρα υπάρχει ο αθλητικός ψυχολόγος που κινητοποιεί ένα παιδί αντί να το αναγκάζει ή να το πιέζει.» (Διευθυντής ναυτικού ομίλου, Λεμεσός)

Μια άλλη μορφή επιθετικής πρακτικής όπως αναφέρθηκε από μία γονέα, ήταν η ψυχολογική πίεση που ασκήθηκε από τον προπονητή στην κόρη της σε ότι αφορά την αύξηση του σωματικού της βάρους. Ήταν ένα ζήτημα που δεν έτυχε σωστού χειρισμού και το οποίο προκάλεσε μεγάλη αναστάτωση στην κόρη της:

«Ήταν προφανές ότι είχε αυξηθεί το βάρος της και μέχρι σήμερα ασχολείται εμμονικά με την αύξηση του βάρους της. Επιστρέφει στο σπίτι με αρνητικά συναισθήματα για το σώμα της, αντί να νιώθει καλά μετά την προπόνηση» (Γονέας, Λεμεσός)

Οι γονείς επικεντρώθηκαν στη σημασία ύπαρξης ενός ανεξάρτητου αθλητικού ψυχολόγου που να μπορεί να παρακολουθεί και να καθοδηγεί τους νέους αθλητές. Αυτό αναφέρθηκε επίσης από τους νέους αθλητές που εξήγησαν ότι αν υπήρχε διαθέσιμος ένας ψυχολόγος θα ένιωθαν πιο άνετα να εκφράσουν ανοικτά τις ανησυχίες τους.

Ψυχολογική πίεση εκ μέρους των γονέων

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στη συζήτηση με τους προπονητές για πιθανές μορφές βίας στον αθλητισμό σε βάρος των παιδιών, τα βασικά τους σχόλια αφορούσαν τους γονείς. Παρόλο που οι γονείς πιστεύουν ότι η περισσότερη πίεση που ασκείται στα παιδιά προέρχεται από τους προπονητές, οι

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

περισσότεροι προπονητές και εκπαιδευτές πιστεύουν ότι η μεγαλύτερη πίεση προέρχεται από τους γονείς των παιδιών:

«Με βάση την εμπειρία μου, η πίεση που προσλαμβάνουν τα παιδιά είναι 90% εκ μέρους των γονέων και 10% εκ μέρους των προπονητών. Πιστέψτε με, η πίεση που νιώθουν τα παιδιά από τους γονείς τους είναι μεγάλη. Ένας γονέας θα ωθήσει το παιδί του να γίνει ποδοσφαιριστής ή να γίνει ο καλύτερος στην ομάδα κλπ. Και είναι αστείο, επειδή πολλοί από αυτούς τους γονείς δεν έχουν καμιά επαφή με τον αθλητισμό!» (Προπονητής ποδοσφαίρου για παιδιά 8-12 ετών, Λεμεσός)

«Αν κάτι τέτοιο θα ήταν δυνατό, οι γονείς θα έπρεπε να απαγορεύεται να παρίστανται σε προπονήσεις και παιχνίδια!» (Προπονητής για νέους αθλητές, Λεμεσός)

«Έχω παρατηρήσει σε πολλές περιπτώσεις ότι το πρώτο πράγμα που ένας γονέας ρωτά το παιδί του μετά από ένα παιχνίδι είναι «Νικήσατε;», «Πόσους πόντους σκόραρες;», «Γιατί χάσατε με τόσα γκολ διαφορά;» αντί να ρωτήσει «Πέρασα καλά;». Ένα γονέας δεν θα έπρεπε πραγματικά να ρωτά τίποτε άλλο.» (Εκπαιδευτής για νέους τερματοφύλακες, Λεμεσός)

«Ο βαθμός πίεσης που προσλαμβάνουν τα παιδιά από τους γονείς τους είναι αρκετό για να καθορίσει αν το παιδί θα συνεχίσει τον αθλητισμό ή αν θα σταματήσει εντελώς. Τόσο σημαντικός είναι ο ρόλος που διαδραματίζει στην ψυχολογία του παιδιού» (Προπονητής νεαρών ποδοσφαιριστών, Λεμεσός)

Σωματική βία μεταξύ αθλητών

Η σωματική βία μεταξύ των αθλητών ήταν μια άλλη μορφή βίας που ανέφεραν οι προπονητές ότι υπάρχει στην Κύπρο, ειδικά στο πεδίο του ποδοσφαίρου.

«Πιστεύω ότι είναι αναπόφευκτο. Το ποδόσφαιρο είναι τόσο έντονο παιχνίδι, που κάποια στιγμή θα υπάρξει σύγκρουση μεταξύ των παικτών των ομάδων. Είναι, όμως, δική μας ευθύνη ως προπονητές να το σημειώσουμε και να κάνουμε κάτι γι' αυτό» (Προπονητής ποδοσφαίρου, Λευκωσία)

«Κάποιες φορές, οι προπονητές δεν έχουμε επίγνωση της ενδεχόμενης σωματικής βίας που συμβαίνει. Μπορεί να μάθουμε κάτι που έχει συμβεί πολύ αργότερα» (Προπονητής ποδοσφαίρου, Λευκωσία)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

5.2. Ύπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών πρόληψης της βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό

Πρακτικές που αφορούν ειδικά τους οργανισμούς

Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι υπάρχουν σε εφαρμογή ορισμένες πρακτικές για την πρόληψη της βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό. Κάθε αθλητική λέσχη έχει τις δικές της συγκεκριμένες πρακτικές, οι οποίες, ωστόσο, δεν είναι τυποποιημένες κανονικοποιημένες και ελεγμένες από τον ΚΟΑ. Κάποιες αθλητικές ακαδημίες, αλλά όχι όλες, εφαρμόζουν τις δικές τους πρακτικές και πολιτικές προστασίας του παιδιού:

«Έχουμε τη δική μας πολιτική προστασίας του παιδιού την οποία υπογράφουν οι προπονητές και η οποία δηλώνει σαφώς τις ποινές, τις συνέπειες και με ποιον πρέπει να επικοινωνήσουν σε περίπτωση δήλωσης περιστατικού οποιασδήποτε μορφής βίας» (Διευθυντής ναυτικού ομίλου, Λεμεσός)

Επιπρόσθετα, κάποιοι ποδοσφαιρικοί οργανισμοί ανέφεραν ότι διατηρούν τις δικές τους αυστηρές πρακτικές σχετικά με την πρόληψη της βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό:

«Έχουμε κόκκινες γραμμές σε ότι αφορά τη συμπεριφορά. Βεβαιωνόμαστε ότι η βία τιμωρείται και ότι όλοι συμμορφωνόμαστε με αυτούς τους εσωτερικούς κανονισμούς. Κανόνες για τον τρόπο αντίδρασης στον διαιτητή που μπορεί να είναι εντελώς άδικος ή για τον τρόπο επικοινωνίας με άλλους συναδέλφους στο πεδίο ή για τον τρόπο αλληλεπίδρασης με τους αθλητές της αντίπαλης ομάδας.» (Τεχνικός διευθυντής ποδοσφαιρικού οργανισμού, Λευκωσία)

«Στην ακαδημία μας οι νέοι αθλητές γνωρίζουν πως δεν πρέπει να περάσουν τις κόκκινες γραμμές. Αυτοί είναι οι εσωτερικοί μας κανονισμοί και τα παιδιά τους γνωρίζουν» (Αθλητική ψυχολόγος, Λευκωσία)

«Είμαστε όλοι πολύ προσεκτικοί σε ότι αφορά το τι λέμε και πώς το λέμε. Είμαστε άνθρωποι και μπορεί να κάνουμε λάθη. Αλλά είναι στη διακριτική μας ευχέρεια να διασφαλίσουμε ότι η βία δεν είναι επιτρεπτή» (Προπονητής ποδοσφαίρου, Λευκωσία)

Συνολικά, υπήρχε συμφωνία πρακτικών που πρέπει να είναι σε εφαρμογή για την πρόληψη της βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό. Για παράδειγμα, ένας προπονητής στο πεδίο του Judo εξήγησε ότι σε ότι αφορά ρυθμίσεις στο βάρος και στο σώμα, πρέπει να υπάρχει εκπαιδευτής του ίδιου φύλου που να

πραγματοποιεί αυτή τη διαδικασία με τους νέους αθλητές. Στην Κύπρο δεν υπάρχουν επισημοποιημένες πρακτικές για τη διασφάλιση της πρόληψης της σεξουαλικής βίας στο πεδίο του αθλητισμού.

Τα πλεονεκτήματα της ψυχολογίας του αθλητισμού

Η ύπαρξη αθλητικού ψυχολόγου είναι μια ακόμα πρακτική που βοηθά στην πρόληψη της βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό. Ήταν σαφές ότι η χρήση αθλητικού ψυχολόγου είναι ακόμα στα αρχικά στάδια στον αθλητισμό και ότι υπάρχει πραγματικά η ανάγκη ενός ψυχολόγου σε κάθε αθλητική λέσχη/ακαδημία.

«Τα παιδιά ξέρουν ότι μπορούν να έρθουν να με βρουν και να μιλήσουν για οτιδήποτε βιώνουν. Παρόλο που δεν υπάρχει επίσημη διαδικασία σε εφαρμογή για να ενημερώσει τα παιδιά για την προστασία τους, γνωρίζουν ότι μπορούν να συναντιούνται μαζί μου μία φορά τον μήνα για να συζητήσουν οτιδήποτε θέλουν» (Αθλητική ψυχολόγος, Λευκωσία)

«Θα ήταν καλό να είχαμε έναν αθλητικό ψυχολόγο που έχει γνώσεις καλαθόσφαιρας έτσι ώστε να μπορώ του/της μιλήσω ανοικτά για την πίεση και το άγχος που ίσως νιώθω, είτε σε σχέση με το παιχνίδι είτε όχι. Θα πρέπει να καταλαβαίνει την ψυχολογία αυτού του πεδίου.» (Νέα αθλήτρια καλαθόσφαιρας, Λεμεσός)

Εφαρμογή σεβασμού στον αθλητισμό

Ένα άλλο θέμα που εμφανίστηκε ήταν αυτό του σεβασμού. Κάποιοι προπονητές εξήγησαν ότι όταν οι ίδιοι συμπεριφέρονται στα παιδιά με σεβασμό, αυτό τα κάνει να νιώθουν άξια σεβασμού και θα σεβαστούν και τους άλλους παίκτες.

«Όταν σέβεσαι τον εαυτό σου, σέβεσαι και το παιχνίδι» (Εκπαιδευτής σε αθλητική ακαδημία, Λεμεσός)

«Από τη στιγμή που είσαι υπεύθυνος για ένα παιδί σε οποιοδήποτε επάγγελμα, πρέπει να σέβεσαι αυτό το καθήκον. Αν το σέβεσαι και το αντιμετωπίζεις με σεβασμό, τότε δεν υπάρχει περίπτωση να ασκήσεις οποιαδήποτε μορφή βίας εναντίον τους.» (Προπονητής ποδοσφαίρου, Λευκωσία)

«Είμαστε άνθρωποι, επομένως ακόμα και αν όντως χάσω τη ψυχραιμία μου και φωνάξω σε ένα παιδί που βρίσκεται στο γήπεδο, πάντα θα μιλήσω μαζί του στο τέλος της προπόνησης. Θα προσπαθήσω να τον κάνω να καταλάβει αυτό που προσπαθούσα να του επικοινωνήσω νωρίτερα. Είναι θέμα σεβασμού, τόσο σε ότι αφορά το επάγγελμά μου αλλά και τη σχέση που έχω αναπτύξει με το παιδί» (Προπονητής ποδοσφαίρου για παιδιά 15+)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

5.3. Ύπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών πρόληψης των διακρίσεων σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό

Πρακτικές που αφορούν ειδικά τους οργανισμούς

Σε ότι αφορά πρακτικές πρόληψης των διακρίσεων σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό, προέκυψε ότι υπάρχουν μόνο λίγες κατευθυντήριες οδηγίες από τον ΚΟΑ, χωρίς, ωστόσο, κανονικοποιημένα εργαλεία που να προσφέρονται από τον υπεύθυνο φορέα.

*«Δεν υπάρχουν αντικειμενικά εργαλεία πρόληψης των διακρίσεων. Υπάρχουν γενικές κατευθυντήριες οδηγίες και συστάσεις από τον εθνικό αθλητικό φορέα, αλλά είναι στην ευχέρεια του κάθε προπονητή/της κάθε ακαδημίας να φροντίσει πώς θα τις εφαρμόσει.»
(Προπονητής, Λευκωσία)*

Τα μέλη ενός μεγάλου ποδοσφαιρικού οργανισμού στην Κύπρο εξήγησαν ότι υιοθετούν πρακτικές πρόληψης των διακρίσεων σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό. Ένα από τα παραδείγματα που έδωσαν είναι η υιοθέτηση δικαιοσύνης και ποιότητας εντός της ομάδας. Ανέφεραν ότι εφαρμόζουν «ίσο χρόνο παιχνιδιού» για όλους τους νέους αθλητές ως σταθερό κανονισμό τον οποίο ακολουθούν όλοι οι προπονητές του οργανισμού:

«Συμμορφωνόμαστε με αυτό τον κανονισμό και προσπαθούμε να διασφαλίσουμε ότι όλα τα παιδιά έχουν την ευκαιρία να παίξουν. Φυσικά, δεν μπορούμε να εμποδίσουμε έναν καλό παίκτη να γίνει καλύτερος.» (Προπονητής ποδοσφαίρου, Λευκωσία)

*«Ως προπονητής, αν δίνεις προτεραιότητα στην ισότητα σε μια ομάδα, τότε αυτό θα εξαπλωθεί και στα μέλη της ομάδας. Αν προσέξεις κάτι που πάει ενάντια σε αυτή την αρχή, είναι δική σου ευθύνη ως προπονητή να το επισημάνεις προκειμένου να εφαρμοστεί η πειθαρχία»
(Προπονητής ποδοσφαίρου, Λευκωσία)*

Ένας προπονητής καλαθόσφαιρας για νέα κορίτσια εξήγησε ότι ο οργανισμός τους αναπτύσσει εσκεμμένα πρακτικές για να ενσωματώσει τη συμμετοχή όλων των αθλητών:

*«Έχουμε, για παράδειγμα, κάποιες διαδικασίες που δίνουν τη δυνατότητα σε παιδιά που είναι ενδεχομένως παχύσαρκα να συμμετέχουν περισσότερο. Θα φέρουμε δύο προπονητές για να δημιουργήσουν περισσότερη ενθάρρυνση για αυτά μέσα από την προπόνηση μέχρι να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση. Κανονίζουμε φιλικά παιχνίδια μεταξύ των αθλητών του οργανισμού μας και εγγυόμαστε μια νίκη για να αποκτήσουν περισσότερη αυτοπεποίθηση.»
(Προπονητής καλαθόσφαιρας για νέα κορίτσια, Λεμεσός)*

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Κάποιοι προπονητές εξήγησαν ότι ο οργανισμός μπορεί να μην έχει θέσει σε εφαρμογή τέτοιους κανονισμούς, αλλά παρ' όλα αυτά, οι ίδιοι ακολουθούν τις δικές τους τακτικές για να διασφαλίσουν την ίση συμμετοχή των παιδιών στον αθλητισμό:

«Όταν παίζουν τα παιδιά, έχω πάντα στο μυαλό μου να βεβαιωθώ ότι έχουν όλα την ίδια ευκαιρία να παίξουν, ανεξάρτητα από το επίπεδό τους. Για παράδειγμα, θα τοποθετήσω δύο 'αδύναμους' παίκτες δίπλα από τρεις δυνατούς γιατί δεν θέλω να κάνω οποιοδήποτε παιδί να νιώσει περιθωριοποιημένο» (Προπονητής ποδοσφαίρου, Λεμεσός)

«Όταν αναγνωρίσουμε ότι ένα παιδί δεν είναι ικανοποιημένο με τον χρόνο παιχνιδιού του/της, θα καταβάλουμε προσπάθεια να εξηγήσουμε τους λόγους. Θέλουμε να είναι σαφές αυτό για τα παιδιά έτσι ώστε να μην παραμένουν σε άγνοια. Εξετάζουμε, επίσης, μαζί τους τις αξιολογήσεις που γίνονται δύο φορές τον χρόνο.» (Τεχνικός διευθυντής ποδοσφαιρικού οργανισμού, Λευκωσία)

«Είμαι απόλυτος σε αυτό. Στο πεδίο μου πρέπει να υπάρχει πειθαρχία και σεβασμός. Είμαι πολύ προσεκτικός για να μην αφήνω να συμβαίνουν διακρίσεις. Έχω ως κανόνα ότι όλοι είμαστε ίσοι και ίδιοι. Δεν υπάρχει χώρος για οτιδήποτε άλλο. Υπήρξε μια περίπτωση ρατσιστικής συμπεριφοράς και κάθισα κάτω μαζί τους για μία ώρα για να εξηγήσω τους λόγους για τους οποίους αυτό ήταν λάθος και τη σημασία της ισότητας.» (Εκπαιδευτής Judo για παιδιά, Λεμεσός)

Η δυσaráσκεια γονέων και παιδιών για τις πρακτικές πρόληψεις των διακρίσεων

Από την άλλη, οι γονείς και τα παιδιά μίλησαν για τη δυσaráσκειά τους σχετικά με την απροθυμία των αθλητικών λεσχών να αποτρέψουν τις διακρίσεις. Αυτή η απροθυμία παίρνει συνήθως τη μορφή του να μην δίνουν στο παιδί την ευκαιρία να παίξει για ίσο χρονικό διάστημα με άλλα παιδιά ή την επιβολή υπερβολικών ποινών για παρατυπίες.

«Το παιδί δεν έχει την ευκαιρία να εκφραστεί σε σχέση με οποιαδήποτε διάκριση μπορεί να νιώθει σχετικά με το ότι δεν βρίσκεται στο παιχνίδι για ίσο χρονικό διάστημα με άλλα παιδιά» (Γονέας, Λευκωσία)

«Πιστεύω πως τα παιδιά φοβούνται να εκφραστούν για οποιαδήποτε διάκριση μπορεί να βιώνουν» (Γονέας, Λευκωσία)

«Όταν νιώθω να αδικούμαι, νιώθω ότι μπορώ να εκφραστώ μόνο σε συγκεκριμένους εκπαιδευτές, όχι σε όλους. Οι υπόλοιποι απλώς έχουν τον δικό τους τρόπο να κάνουν κάποια πράγματα και δεν θα ακούσουν αυτά που έχω να πω.» (Νέος ποδοσφαιριστής, Λευκωσία)

«Νιώθω ότι είναι ριψοκίνδυνο για μένα να εκφράσω τη γνώμη μου σε κάποιον προπονητή σχετικά με κάποια διάκριση που μπορεί να βιώνω, όπως 'γιατί δεν έπαιξα σε αυτό το παιχνίδι'. Είναι ριψοκίνδυνο για μένα επειδή ο προπονητής μπορεί να το εκλάβει αρνητικά και μετά να συμπεριφέρεται αρνητικά και σε μένα. Οπότε, προτιμώ να μην είμαι αυτός που παίρνει αυτό το ρίσκο. Αν επιλέξουν κάποιοι άλλοι να εκφράσουν τη γνώμη τους, τότε μπορεί να μιλήσω κι εγώ. Αλλά δεν το ρισκάρω μόνος μου» (Νέος ποδοσφαιριστής, Λευκωσία)

Σε ότι αφορά τις υπερβολικές ποινές, ένας γονέας ανέφερε:

«Το παιδί μου υπέστη μια πολύ παρατεταμένη ποινή για κάτι που δεν ήταν και τόσο σοβαρό. Βίωσε και διακρίσεις από τη λέσχη λόγω αυτού. Έστειλαν μια επιστολή που έλεγε ότι θα αλλάξουν τους αριθμούς στις μπλούζες τους και άλλαξαν μόνο τον δικό του. Ποιος είσαι για να στερήσεις κάτι τέτοιο από το παιδί μετά από 7 χρόνια; Και γιατί μόνο από αυτόν; (Γονέας, Λευκωσία)

Ήταν σαφές ότι για τα παιδιά υπάρχει η αίσθηση του «ρίσκου» που συνοδεύει την αναφορά διακρίσεων. Οι προπονητές, από την άλλη, πιστεύουν ότι διατηρούν κανάλια ανοικτής επικοινωνίας με τους αθλητές τους για να διασφαλίσουν ότι μπορούν να τους μιλούν για όσα βιώνουν και να μην φοβούνται:

«Το παιδί έχει κανάλια για να επικοινωνήσει το οτιδήποτε μπορεί να βιώνει. Μπορεί να μιλήσει με τον γυμναστή ή με τον αθλητικό ψυχολόγο ή με οποιονδήποτε νιώθει άνετα. Συνήθως, μιλούν στους γονείς τους και οι γονείς μιλούν σε εμάς. Επομένως, τα κανάλια επικοινωνίας είναι ανοικτά» (Τεχνικός διευθυντής ποδοσφαιρικού οργανισμού, Λευκωσία)

5.4. Ύπαρξη και χαρακτηρισμός πρακτικών προώθησης της συμμετοχής των παιδιών στον αθλητισμό

Επικοινωνία μεταξύ οργανισμού και αθλητή

Κάποιοι οργανισμοί στην Κύπρο υιοθετούν πρακτικές ανοικτής επικοινωνίας με τους νέους αθλητές, όπως η παροχή αθλητικού ψυχολόγου και/ή η άμεση ερώτηση σχετικά με τις ανησυχίες τους. Αυτό δίνει στα παιδιά την ευκαιρία να εκφράσουν τη γνώμη τους, διευκολύνοντας έτσι τη συμμετοχή τους:

«Στην ακαδημία μου παροτρύνω πάντα τα παιδιά να έρθουν να μου μιλήσουν για το οτιδήποτε μπορεί να συμβαίνει. Τους λέω: αν κάνω κάτι που δεν σας αρέσει, σας παρακαλώ πείτε μου το. Είναι σημαντικό να υπάρχει ανοικτή και ειλικρινής επικοινωνία για να παίρνω και κριτική ανατροφοδότηση. Ως Κύπριοι, δεν αντιδρούμε καλά στην κριτική ανατροφοδότηση. Είναι μια νοοτροπία μέσα από την οποία δεν μπορούμε να δούμε ποιες είναι οι σωστές πολιτικές που πρέπει να εφαρμοστούν.» (Εκπαιδευτής Judo για παιδιά, Λεμεσός)

Μια καλή πρακτική που εφαρμόστηκε από μια αθλητική ψυχολόγο ήταν η διανομή ερωτηματολογίων για τα παιδιά για να μπορέσουν να εκφράσουν τη γνώμη τους ανώνυμα:

«Έλαβα υπόψη τη γνώμη τους και έχω αρχίσει να εφαρμόζω σιγά-σιγά αυτές τις αλλαγές. Έχω ενημερώσει τους προπονητές για τα ευρήματα και θα συνεχίσω να το κάνω» (Αθλητική ψυχολόγος, Λευκωσία)

Επικοινωνία μεταξύ γονέα και οργανισμού

Οι περισσότερες από τις απαντήσεις έδειξαν ότι η συμμετοχή των παιδιών στον αθλητισμό προκύπτει κυρίως μέσα από την εμπλοκή του γονέα:

«Συμβαίνει πάντα μέσω του γονέα. Ένα 7χρονο παιδί θα εκφράσει την οποιαδήποτε απογοήτευσή του μέσω του γονέα. Ίσως είναι δικό μας λάθος ως κοινωνίας, πρέπει να διδάξουμε στα παιδιά να είναι πιο εκφραστικά και να υπερασπίζονται τις ανάγκες και τα παράπονά τους» (Γονέας, Λευκωσία)

«Μαθαίνουμε αν τα παιδιά είναι ευχαριστημένα ή δυσαρεστημένα μέσω των γονέων. Και από κάποια παιδιά που είναι ώριμα και που μας μιλούν ευθέως. Δεν τους δίνουμε το δικαίωμα να κρίνουν την προπόνηση. Τους εξηγούμε τι συμβαίνει. Αν δεν είναι ικανοποιημένα, τους εξηγούμε τι κάνουμε και γιατί. Πρέπει, όμως, να θέσουμε ένα όριο στο τι μπορούν να εκφράσουν» (Προπονητής καλαθόσφαιρας για νέα κορίτσια, Λεμεσός)

Επικοινωνία μεταξύ παιδιών και οργανισμού

Κάποια παιδιά εξέφρασαν ότι το «να ακουστούν» δεν είναι πάντα εφικτό. Παρόλο που κατανοούν ότι ο προπονητής λαμβάνει τις αποφάσεις, θα ήθελα να έχουν περισσότερα κανάλια επικοινωνίας σχετικά με αποφάσεις που σχετίζονται με το παιχνίδι.

«Υπάρχουν περιπτώσεις που εγώ και κάποια άλλα μέλη της ομάδας κάναμε παράπονο για να μην παίζουμε με μεγαλύτερες ηλικιακά ομάδες γιατί ήταν υπερβολικά κουραστικό για εμάς. Αλλά δεν εισακουστήκαμε.» (Νέα αθλήτρια, Λεμεσός)

«Μας αναγκάζουν να παίζουμε με μεγαλύτερες ηλικιακά ομάδες λόγω του μειωμένου αριθμού διαθέσιμων παικτών- καταλαβαίνω γιατί το κάνουν. Ωστόσο, επηρεάζεται η απόδοση και η ψυχολογία μας. Πιστεύω πως αν υπήρχε μια προσέγγιση κυκλικής εναλλαγής που θα απέτρεπε να περνάμε αυτή τη δοκιμασία σε εβδομαδιαία βάση, θα μείωνε τη συναισθηματική πίεση και άγχος που νιώθουμε.» (Νέα αθλήτρια, Λεμεσός)

5.5. Ύπαρξη (και συνέπεια) των πολιτικών προστασίας του παιδιού

Έλλειψη πολιτικής προστασίας του παιδιού

Η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού δεν έχει μια επίσημη πολιτική προστασίας του παιδιού στον αθλητισμό. Όπως αναφέρθηκε από μία αθλητική ψυχολόγο και έναν προπονητή για νέους αθλητές:

«Είμαστε ακόμα μακριά από την εφαρμογή μιας τέτοιας επίσημης διαδικασίας. Δημιουργούμε τη δική μας πολιτική. Έχουμε μια διαδικασία την οποία ξεκινήσαμε να προετοιμάζουμε που λέγεται 'Εσωτερικοί κανονισμοί'. Τόσο τα παιδιά όσο και οι προπονητές έχουν επίγνωση του ποια είναι τα όριά τους» (Προπονητής ποδοσφαίρου, Λευκωσία)

«Όχι, δεν υπάρχουν επίσημες πρακτικές σε εφαρμογή. Επαφίεται στην κρίση του προπονητή. Αν τα παιδιά νιώσουν την ανάγκη να αναφέρουν κάτι στους γονείς τους/προπονητές τους.» (Προπονητής για νέους αθλητές, Λευκωσία)

«Γενικά, δεν μου έχει αποσταλεί αυτή η διαδικασία. Ενεργώ με βάση τα όσα πιστεύω ως προπονητής και ως παιδαγωγός. Δεν υπάρχει νόμος που να δηλώνει «αν θέλεις να προπονήσεις εδώ πρέπει να ακολουθείς αυτούς τους κανονισμούς» (Προπονητής καλαθόσφαιρας για νέα κορίτσια, Λεμεσός)

«Οποιοσδήποτε επαγγελματίας εργάζεται με παιδιά, είτε στον αθλητισμό είτε στον τομέα ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων πρέπει να υποχρεούται επίσημα να λαμβάνει κάποιου είδους παιδαγωγική κατάρτιση. Αυτό πρέπει να είναι μέρος μιας πολιτικής προστασίας του παιδιού, η οποία πιστεύω ότι απουσιάζει από τη χώρα μας» (Διοργανωτής θεατρικών δραστηριοτήτων για παιδιά, Λεμεσός)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Παρομοίως, μια δασκάλα Yoga για παιδιά εξήγησε ότι:

«Θα ήταν καλό αν η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού έκρινε υποχρεωτικό να έχει ο κάθε αθλητικός οργανισμός αθλητικό ψυχολόγο που να χειρίζεται άμεσα την ψυχολογική υποστήριξη των παιδιών. Είναι ένα πεδίο που υπάρχει στο εξωτερικό, αλλά δεν εξασκείται στην Κύπρο» (Δασκάλα Yoga, Λεμεσός)

Αυτά τα σχόλια επαναλήφθηκαν και από έναν προπονητή κολύμβησης για παιδιά που εξήγησε ότι ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού (ΚΟΑ) πρέπει να τροποποιήσει τις διαδικασίες του και να εστιάσει επίσης στις αξιολογήσεις της προσωπικότητας των εκπαιδευτών που εργάζονται με παιδιά και όχι μόνο στα πιστοποιητικά τους:

«Δεν υπάρχει κάτι τέτοιο. Φαντάζομαι, όμως, ότι εμπίπτει στη γενική νομοθεσία της προστασίας του παιδιού σε οποιοδήποτε περιβάλλον. Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού δίνει άδειες με βάση τις εγκαταστάσεις και κάποια άλλα πράγματα όπως ελέγχους CRB και διπλώματα των εκπαιδευτών. Κοιτάζουν τα χαρτιά τους, αλλά όχι τους χαρακτήρες τους.» (Προπονητής κολύμβησης για παιδιά, Λεμεσός)

Η σημασία εφαρμογής επίβλεψης και κανονισμών

Επιπλέον, όταν οι συμμετέχοντες ερωτήθηκαν για την ύπαρξη πολιτικών προστασίας του παιδιού, αναφέρθηκαν επίσης στον ρόλο των διαιτητών. Για παράδειγμα, κάποιοι συμμετέχοντες ανέφεραν ότι αν κάποιος διαιτητής ακούσει βρισιές να λέγονται μεταξύ αθλητών στο γήπεδο, θα πρέπει να τιμωρούνται, κάτι που δεν συμβαίνει στην πραγματικότητα:

«Ίσως οι διαιτητές δεν έχουν κανονισμούς σε ότι αφορά τη λεκτική βία. Ίσως, όμως, θα έπρεπε ο προπονητής να έχει την ευθύνη να προειδοποιήσει τον αθλητή που βρίζει.» (Γονέας, Λεμεσός)

Υπάρχει έλλειψη πολιτικής προστασίας του παιδιού που σημαίνει ότι η ασφάλεια των παιδιών απειλείται. Κάποια παιδιά ανέφεραν ότι ένα από τα πράγματα που λείπουν σχετικά με την πολιτική προστασίας του παιδιού είναι ένα κανονισμός που διασφαλίζει ότι τα χρονικά διαστήματα που βρίσκονται στο παιχνίδι και οι διαδικασίες είναι ισορροπημένα:

«Αγαπώ την καλαθόσφαιρα, αλλά κάποιες φορές η καθημερινή προπόνηση και μετά το παιχνίδι και το Σάββατο και την Κυριακή μπορούν να κάνουν την όλη εμπειρία αρκετά αγχωτική. Χάνει από την έννοια του χόμπι. Ίσως θα ήταν καλύτερο αν η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού πρότεινε σταθερές εβδομαδιαίες ώρες και παιχνίδια εκ περιτροπής για να διασφαλιστεί μια πιο ισορροπημένη ρουτίνα για κάθε νέο αθλητή.» (Νέα αθλήτρια καλαθόσφαιρας)

«Θα πρότεινα να υπάρχουν κανονισμοί σε ότι αφορά τις ηλικίες με τις οποίες μπορούμε να παίξουμε. Για παράδειγμα, είμαι 13 χρονών και κάποιες φορές παίζω με 17χρονα κορίτσια που είναι προφανώς πιο δυνατά από μένα. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να αλλάξει γιατί μας βάζει σε κίνδυνο σωματικών τραυματισμών και μειώνει την αυτοπεποίθησή μας, αφού η άλλη ομάδα πάντα νικά» (Νέα αθλήτρια καλαθοσφαιρας)

5.6. Αλλαγές που μπορούν να εισαχθούν

Οι αλλαγές που προτάθηκαν από τους προπονητές, τους γονείς και τα παιδιά επικεντρώθηκαν α) στην εφαρμογή μιας πολιτικής προστασίας του παιδιού στον αθλητισμό, β) στην εφαρμογή συμπεριληπτικών πρακτικών, γ) σε ελέγχους ασφαλείας, δ) στην κατάρτιση των προπονητών, των γονέων και των παιδιών.

Εφαρμόζοντας μια πολιτική προστασίας του παιδιού στον αθλητισμό

Ένα από τα μείζονα θέματα που ανέκυψαν ήταν η σημασία εφαρμογής μιας πολιτικής προστασίας του παιδιού σε επίπεδο κράτους από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού και της διασφάλισης μιας αυστηρής προσήλωσης σε αυτή:

«ένα έγγραφο διακήρυξης ενός οργανισμού, ενός οργανισμού που καλύπτει τα δικαιώματα και την ασφάλεια των παιδιών. Αυτό είναι το πρώτο και κύριο πράγμα που πρέπει να γίνει.» (Γονέας, Λεμεσός)

«το κράτος πρέπει να δημιουργήσει κατευθυντήριες οδηγίες και πολιτικές τις οποίες θα πρέπει, έπειτα, να υιοθετήσουν οι ακαδημίες και οι οργανισμοί επειδή θα είναι υποχρεωμένοι να το κάνουν. Αυτό πρέπει να είναι μέρος της Εθνικής Στρατηγικής.» (Διευθυντής αθλητικής λέσχης, Λεμεσός)

«Ο κεντρικός οργανισμός αθλητισμού πρέπει να έχει μια πολιτική με βάση την οποία θα ρυθμίζει ποιος δικαιούται να προπονεί και να έχει επαφή με παιδιά. Έπειτα, πρέπει να έχει μια πολιτική για τη συμπεριφορά όσων βρίσκονται στις κερκίδες. Πρέπει να θεσπιστούν κανονισμοί για τη συμπεριφορά των διαιτητών- πρέπει να είναι περισσότερο από οτιδήποτε άλλο παιδαγωγοί. Επί του παρόντος δεν βάζουν πρόστιμα ή ποινές. Πρέπει να αφαιρεθούν τα διπλώματα από ορισμένους εκπαιδευτές.» (Προπονητής καλαθοσφαιρας για νέα κορίτσια, Λεμεσός)

Εφαρμογή συμπεριληπτικών πρακτικών

Ένα κοινό θέμα που ανέκυψε ήταν εκ μέρους κάποιων διευθυντών που δήλωσαν ότι ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού πρέπει να ενσωματώσει περισσότερες συμπεριληπτικές πρακτικές για τους

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

αθλητές. Για παράδειγμα, κάποιοι αθλητές στην Κύπρο υφίστανται ψυχολογική περιθωριοποίηση λόγω της μειωμένης οικονομικής τους δυνατότητας που τους αποτρέπει να συμμετέχουν σε διεθνείς διαγωνισμούς.

«Κάποιοι αθλητές νιώθουν περιθωριοποιημένοι επειδή δεν έχουν ενδεχομένως τα χρήματα για να συμμετέχουν στον διαγωνισμό για να πάρουν τη ζώνη. Δεν υπάρχει καμιά οικονομική βοήθεια από τον ΚΟΑ για να βοηθήσει τους φτωχούς νέους αθλητές να νιώσουν ότι έχουν υποστήριξη και μπορούν να συμμετέχουν. Οι γονείς θυσιάζουν πολλά για να στείλουν τα παιδιά τους στο εξωτερικό για να πάρουν αυτούς τους επιπλέον βαθμούς για να μπορέσουν να συνεχίσουν στο πεδίο του αθλητισμού και να μην νιώθουν παραμελημένα» (Δάσκαλος Judo για παιδιά, Λεμεσός)

«Ο αδερφός μου ήταν ένας εξαιρετικός ποδοσφαιριστής, αλλά η μητέρα μου δεν είχε την οικονομική δυνατότητα να τον ωθήσει παραπέρα. Είναι κρίμα που η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού δεν δίνει σε αυτά τα παιδιά την ευκαιρία για ισότητα και δικαιοσύνη. Μέσω του προϋπολογισμού είναι σημαντικό να καθιερωθούν πρακτικές ασφάλειας και μη διάκρισης και αυτό μπορεί να γίνει όταν οι πόροι θα είναι διαθέσιμοι. Επομένως, ξεκινά από πάνω προς τα κάτω.» (Δασκάλα Yoga για παιδιά, Λεμεσός)

Ελεγκτικά μέτρα και μέτρα ασφαλείας

Υπήρξε ομοφωνία στο ότι μία από τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν είναι η εφαρμογή περισσότερων ελεγκτικών μέτρων και μέτρων ασφαλείας. Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού πρέπει να διασφαλίσει ότι θα στέλνονται ανεξάρτητοι ελεγκτές για να παρακολουθούν, να επιτηρούν και να συμβουλεύουν τους αθλητικούς οργανισμούς.

«Πρέπει να γίνουν αλλαγές στο πεδίο του αθλητισμού. Θα ήταν καλό να πραγματοποιούνται περισσότεροι έλεγχοι. Ζούμε, ωστόσο, σε μια μικρή κοινωνία και έτσι, από στόμα σε στόμα, οι κακές περιπτώσεις (δηλ. οι προπονητές που δεν συμμορφώνονται με τους κανονισμούς) θα γνωστοποιούνται. Αυτό μπορεί να βοηθήσει αφού θα κρατήσει τα παιδιά μακριά από προπονητές που είναι «επισημασμένοι». Αυτό που χρειαζόμαστε, όμως, είναι έναν ανεξάρτητο ελεγκτή που να διασφαλίζει τακτικούς ελέγχους ασφαλείας.» (Προπονητής κολύμβησης για παιδιά, Λεμεσός)

«Έλεγχος και τιμωρία. Ο κεντρικός οργανισμός αθλητισμού θα έπρεπε να στέλνει πιο τακτικά ανεξάρτητους ελεγκτές για να ελέγχουν και να παρακολουθούν τι συμβαίνει. Πρέπει, επίσης, να γνωρίζουν ότι ακόμα και να στείλουν κάποιον, είναι πολύ πιθανό ο προπονητής να παρέμβει και να του πει να παραλείψει ορισμένα πράγματα. Πρέπει να δεχτούμε ως επαγγελματίες ότι δεν είναι κακό να κάνουμε λάθη. Στην Κύπρο, όμως, δεν

υπάρχει κάποια δίκαιη και αντικειμενική διαδικασία» (Προπονητής καλαθοσφαίρας για νέα κορίτσια, Λεμεσός)

Κατάρτιση προπονητών, γονέων και παιδιών

Υπήρξε γενική ομοφωνία στο ότι οι αθλητικές λέσχες και οργανισμοί πρέπει να προσφέρουν διαλέξεις και κατάρτιση στους προπονητές, στους γονείς και στα παιδιά:

«Αν ενημερώσεις τα παιδιά για 10 πράγματα και κρατήσουν τα 2, αυτό είναι εντάξει. Αλλά αυτή η κατάρτιση σχετικά με τα δικαιώματά τους πρέπει να πραγματοποιείται σε σταθερή βάση. Τα παιδιά πρέπει να έχουν περισσότερη κριτική σκέψη σε ότι αφορά τα δικαιώματά τους.» (Διευθυντής αθλητικής λέσχης, Λεμεσός)

«Ως μέρος του πτυχίου σου είσαι υποχρεωμένος να παρακολουθήσεις ένα σεμινάριο για ζητήματα που σχετίζονται με το άθλημα που προπονείς, αλλά αυτό συμβαίνει μόνο μία φορά κάθε δύο χρόνια. Δεν υπάρχουν υποχρεωτικά μαθήματα/καταρτίσεις σε εφαρμογή για τη συνέχιση της επαγγελματικής ανάπτυξης που να στοχεύουν ειδικά σε αυτά τα θέματα της βίας και της προστασίας του παιδιού. Θα έπρεπε να υπάρχουν!» (Αθλητική ψυχολόγος, Λευκωσία)

«Θα έπρεπε να υπάρχει περισσότερη κατάρτιση, για τη σωστή διαπαιδαγώγηση μεταξύ προπονητή και αθλητή. Πρέπει να υπάρχει κατάρτιση των προπονητών και αξιολόγηση των προπονητών. Ένας καθαρός έλεγχος CRB δεν είναι αρκετός. Οι νέοι αθλητές πρέπει να ενημερώνονται για τη σεξουαλική/σωματική βία έτσι ώστε να μπορούν να την αναγνωρίσουν όταν συμβαίνει, διαφορετικά θα έχουν παντελή άγνοια και θα νομίζουν ότι αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργούν τα πράγματα. Όπως είναι τώρα η κατάσταση, κάποιος μπορεί να το αποδέχονται επειδή δεν γνωρίζουν ότι πρέπει να το καταγγείλουν ή επειδή προηγουμένως ήταν αποδεκτό.» (Εκπαιδευτής Judo για παιδιά, Λεμεσός)

Παρ' όλα αυτά, κάποιοι διευθυντές αθλητικών λεσχών ανέφεραν ότι προσφέρουν επί του παρόντος μαθήματα/διαλέξεις κατάρτισης στα παιδιά και στους γονείς σε θέματα όπως η υγιεινή διατροφή και η ψυχολογική κακοποίηση.

Οι γονείς εξήγησαν τη σημασία της κατάρτισης των προπονητών στην παιδική ψυχολογία και στην παιδαγωγική ως μια υποχρεωτική πρακτική που πρέπει να υιοθετηθεί:

«Θα έπρεπε να είναι υποχρεωτικό για έναν αθλητικό προπονητή που εργάζεται με παιδιά να λαμβάνει συνεχή κατάρτιση σε παιδαγωγικά ζητήματα και στην ψυχολογία. Είναι πρώτα και κύρια παιδαγωγοί και μετά προπονητές.» (Γονέας, Λεμεσός)

Ο ρόλος του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού είναι σημαντικός στη διασφάλιση της πραγματοποίησης τέτοιων συνεχών καταρτίσεων και της παροχής πόρων για τη χρηματοδότηση αυτών των καταρτίσεων.

Ανανέωση της στρατηγικής της Εθνικής Ομοσπονδίας Αθλητισμού

Μία από τις μείζονες αλλαγές που πρέπει να εισαχθούν είναι σε σχέση με τους μηχανισμούς λειτουργίας της Εθνικής Ομοσπονδίας Αθλητισμού, όπως το ότι πρέπει να εμπλακούν νέα μέλη για να φέρουν καινοτόμες αλλαγές:

«Χρειαζόμαστε ριζικές και σημαντικές αλλαγές. Η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού πρέπει να δώσει χώρο σε νέους και πιο αντικειμενικούς ανθρώπους να αναλάβουν και να κάνουν κάποιες αλλαγές. Όπως είναι τώρα η κατάσταση, υπάρχουν άνθρωποι στον οργανισμό που βρίσκονται στην ίδια θέση για χρόνια χωρίς να επιφέρουν ιδιαίτερες βελτιώσεις. Κάποιος που βρίσκεται για περισσότερα από 15 χρόνια στην ίδια καρέκλα, πρέπει να φύγει και να επιτρέψει να έρθουν νέες ιδέες. Ειδικά στον αθλητισμό, είναι πολύ σημαντικό να εισάγονται καινοτόμα στοιχεία.» (Δασκάλα Yoga για παιδιά, Λεμεσός)

Παρομοίως, μια άλλη εισήγηση ήταν να τεθεί σε εφαρμογή ένας πιο επίσημος και ενιαίος φορέας προστασίας που θα ασχολείται ειδικά με την προστασία του παιδιού στον αθλητισμό:

«Στην Κύπρο υπάρχουν αρμόδιες αρχές που ασχολούνται με την ευημερία και την προστασία του παιδιού. Στους αθλητικούς οργανισμούς, ωστόσο, δεν υπάρχει αυτό. Κάποιες επιτροπές αθλητικών λεσχών προσπαθούν να εφαρμόσουν δικαιοσύνη και καταπολέμηση των διακρίσεων, αλλά αυτό πρέπει να είναι κάτι που έρχεται από την κορυφή. Είναι ευθύνη του Κυπριακού Οργανισμού Αθλητισμού να κάνει κάτι τέτοιο. Κάνουν απλώς συστάσεις. Δεν χρησιμοποιούν κατευθυντήριες οδηγίες που θα έπρεπε όλοι να ακολουθούν.» (Εκπαιδευτής νέων αθλητών, Λευκωσία)

«Κανένα άτομο από την εθνική ομοσπονδία αθλητισμού δεν έχει τις γνώσεις να ελέγξει για προηγούμενα σεξουαλικά αδικήματα ή πιθανές επισφαλής προσωπικότητες. Στην ομοσπονδία προσλαμβάνουν ανθρώπους που λαμβάνουν κάποιες αποφάσεις και δεν εκπαιδεύονται πραγματικά ή δεν ενημερώνονται για να είναι σε θέση να ελέγξουν κάτι τέτοιο με τον σωστό τρόπο.» (Εκπαιδευτής Judo για παιδιά, Λεμεσός)

«Πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή αυστηρότεροι κανονισμοί και ένα πολύ σαφές επικοινωνιακό σχέδιο μεταξύ γονέα και οργανισμού, μεταξύ αθλητή και ακαδημίας...η άμεση επικοινωνία μπορεί να λύσει πολλά προβλήματα. Ο Κυπριακός Οργανισμός Αθλητισμού προσπαθεί να δημιουργήσει μία αντίστοιχη μονάδα που θα δέχεται παράπονα και θα τα διερευνά περαιτέρω.»

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να υπάρχουν σαφείς και διαφανείς κανονισμοί σε περίπτωση παραβίασης του νόμου που αφορά τη βία στον αθλητισμό σε βάρος των παιδιών» (Διευθυντής ναυτικού ομίλου, Λεμεσός)

Funded by the European Union's
Rights, Equality and Citizenship
Programme (2014-2020)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

6. Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα από την έρευνά μας στην Κύπρο δείχνουν ότι υπάρχουν όντως πολλά κενά στο εθνικό σύστημα σε ότι αφορά τις πρακτικές και πολιτικές πρόληψης της βίας σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό.

Όπως σημειώθηκε από τους συμμετέχοντες, υπάρχουν τέσσερα είδη βίας στον αθλητισμό και εις βάρος των παιδιών: α) λεκτική βία, β) ψυχολογική επιθετικότητα εκ μέρους των προπονητών, γ) ψυχολογική πίεση εκ μέρους των γονέων, δ) σωματική βία μεταξύ των αθλητών. Αυτά είναι τα θέματα που η σύμπραξη του έργου πρέπει να λάβει υπόψη ως μέρος του προγράμματος ΠΕ3 Ανάπτυξη Ικανοτήτων. Οι κύριες ελλείψεις που μπορούν να εντοπιστούν εδώ είναι:

- Έλλειψη μέτρων που ελέγχουν, παρακολουθούν και τιμωρούν όσους χρησιμοποιούν λεκτική βία σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό.
- Η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού δεν θεωρεί υποχρεωτικό επί του παρόντος οι αθλητικοί οργανισμοί που εργάζονται με παιδιά να διαθέτουν Αθλητικό Ψυχολόγο. Αυτό είναι κάτι που πρέπει να εφαρμοστεί για να διασφαλιστεί η σωματική, πνευματική και συναισθηματική ευημερία των παιδιών.
- Πρέπει να υπάρχουν κανονισμοί σχετικά με τον βαθμό εμπλοκής των γονέων εντός και εκτός του αθλητικού οργανισμού. Οι προπονητές έκαναν λόγο για ακραία ψυχολογική πίεση που επιβάλλεται στα παιδιά από τους γονείς και αυτό είναι κάτι που πρέπει να αντιμετωπιστεί.
- Τέλος, πρέπει να αντιμετωπιστεί η σωματική βία μεταξύ των αθλητών, πρέπει να εφαρμοστούν πολιτικές προστασίας του παιδιού που να τιμωρούν όσους παρουσιάζουν τέτοια συμπεριφορά.

Σε ότι αφορά πρακτικές πρόληψης της βίας και των διακρίσεων σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό, τα κύρια θέματα που εντοπίστηκαν για την πρόληψη της βίας ήταν α) πρακτικές που αφορούν ειδικά τους οργανισμούς, β) τα πλεονεκτήματα της ψυχολογίας του αθλητισμού και γ) η εφαρμογή σεβασμού στον αθλητισμό, ενώ για την πρόληψη των διακρίσεων ήταν α) πρακτικές που αφορούν ειδικά τους οργανισμούς και β) η δυσaráσκεια των γονέων και των παιδιών για τις πρακτικές πρόληψης των διακρίσεων. Οι βασικές ελλείψεις που εντοπίστηκαν εδώ είναι:

- Έλλειψη κανονικοποιημένων πρακτικών από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού που έχει ως αποτέλεσμα κάθε οργανισμός να υιοθετεί τις δικές του πρακτικές χωρίς να συμμορφώνεται σε ειδικές κατευθυντήριες οδηγίες και συστάσεις. Χρειάζονται πανεθνικές κατευθυντήριες οδηγίες για όλους τους

αθλητικούς οργανισμούς για την πρόληψη των διακρίσεων και της βίας σε βάρος των παιδιών και για την προώθηση του σεβασμού στον αθλητισμό.

- Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού πρέπει να καταστήσει υποχρεωτική την παρουσία Αθλητικού Ψυχολόγου στους αθλητικούς οργανισμούς που εργάζονται με παιδιά.

Τα κύρια θέματα που εντοπίστηκαν σε σχέση με τις πρακτικές που προωθούν τη συμμετοχή των παιδιών στον αθλητισμό ήταν α) επικοινωνία μεταξύ οργανισμού και αθλητή, β) επικοινωνία μεταξύ γονέα και οργανισμού και γ) επικοινωνία μεταξύ παιδιού και οργανισμού. Οι βασικές ελλείψεις που εντοπίστηκαν εδώ είναι:

- Οι οργανισμοί που έχουν κανάλια ανοικτής επικοινωνίας με τους νέους αθλητές πρέπει να τα διατηρήσουν, χρησιμοποιώντας, όμως, κανονικοποιημένες κατευθυντήριες οδηγίες από την εθνική ομοσπονδία αθλητισμού.

- Υπάρχει ανάγκη ενός διαμεσολαβητικού φορέα/ατόμου που να μπορεί να αντικαταστήσει ή να συμπληρώσει την επικοινωνία των παιδιών με τον αθλητικό οργανισμό μέσω των γονέων τους.

Εντοπίστηκαν μεγάλες ελλείψεις σε σχέση με την ύπαρξη πολιτικών προστασία του παιδιού στην Κύπρο. Τα δύο βασικά θέματα που προέκυψαν μέσα από αυτό ήταν α) η έλλειψη πολιτικής προστασίας του παιδιού και β) η σημασία της εφαρμογής επιτηρήσεων και ελέγχων. Ήταν σαφές, μέσα από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων, ότι το σημαντικότερο βήμα για τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού είναι να αναπτύξει και να εφαρμόσει μια πολιτική προστασίας του παιδιού. Οι κύριες ελλείψεις που εντοπίστηκαν, επομένως, είναι:

- Η ανάγκη ανάπτυξης και εφαρμογής από τον Κυπριακό Οργανισμό Αθλητισμού μιας πολιτικής προστασίας του παιδιού που θα αξιολογεί και εξετάζει και θα εφαρμόζει κανονισμούς και ελέγχους για τη βία στον αθλητισμό σε βάρος των παιδιών.

- Σε συνδυασμό με αυτή την πολιτική, απαιτείται επίσης η συνεχής επιτήρηση και έλεγχος εντός και εκτός των γηπέδων ως ένας τρόπος παρακολούθησης και πρόληψης της πιθανής βίας σε βάρος των παιδιών. Αυτά τα μέτρα πρέπει να απευθύνονται σε όλα τα άτομα που εργάζονται με παιδιά στο πεδίο του αθλητισμού (προπονητές, διευθυντές, εκπαιδευτές, γυμναστές κλπ.).

Τέλος, υπάρχουν πέντε κύριες αλλαγές που πρέπει να εισαχθούν σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων. Αυτές επαναλαμβάνουν όλες τις ελλείψεις που αναφέρθηκαν πιο πάνω, αλλά αναφέρονται επίσης συγκεκριμένα σε νέα μέτρα που πρέπει να υιοθετηθούν. Οι πέντε κύριες αλλαγές είναι α) η

εφαρμογή πολιτικής προστασίας του παιδιού στον αθλητισμό, β) η εφαρμογή συμπεριληπτικών πρακτικών, γ) ελεγκτικά μέτρα και μέτρα ασφαλείας, δ) η κατάρτιση προπονητών, γονέων και παιδιών και ε) η ανανέωση της στρατηγικής της Εθνικής Ομοσπονδίας Αθλητισμού. Οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν είναι:

- Όπως αναφέρθηκε πιο πάνω, η ανάγκη εφαρμογής μιας πολιτικής προστασίας του παιδιού από την Εθνική Ομοσπονδία Αθλητισμού η οποία λαμβάνει, επίσης, υπόψη πρακτικές που προωθούν την ένταξη παρά τον αποκλεισμό.
- Υπάρχει ανάγκη να καθιερωθεί ανεξάρτητη παρακολούθηση που θα ελέγχει και θα διασφαλίζει ότι δίνεται προτεραιότητα στην ασφάλεια του παιδιού σε αθλητικούς οργανισμούς και οργανισμούς ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.
- Αλλαγές στην εθνική ομοσπονδία αθλητισμού που θα προωθήσουν την ευημερία και την προστασία των παιδιών στον αθλητισμό.
- Η κατάρτιση που εστιάζει στη βία και στις διακρίσεις σε βάρος των παιδιών στον αθλητισμό πρέπει να είναι υποχρεωτική για όλους τους επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών αθλητισμού και δραστηριοτήτων ψυχαγωγίας.
- Είναι απαραίτητη η επανεκπαίδευση των μελών της εθνικής ομοσπονδίας αθλητισμού και/ή η εύρεση νέων μελών με εμπειρία στην προστασία του παιδιού. Αυτό θα διασφαλίσει τη βιωσιμότητα των πρακτικών και τον ειδικό έλεγχο μιας πιθανής πολιτικής προστασίας του παιδιού όταν εφαρμοστεί.

Οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν με βάση την έρευνα στην Κύπρο δείχνουν ξεκάθαρα ότι οι δραστηριότητες του έργου πρέπει να επικεντρωθούν στην ευαισθητοποίηση για την προστασία του παιδιού στο πεδίο του αθλητισμού. Παρόλο που υπήρχαν κάποιοι οργανισμοί και επαγγελματίες αθλητισμού που εφαρμόζουν τις δικές τους πρακτικές και μέτρα σε σχέση με την πρόληψη της βίας και των διακρίσεων σε βάρος των παιδιών, η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού δεν έχει ακόμα παράσχει κανονικοποιημένα και ενιαία μέτρα τα οποία μπορούν να ακολουθήσουν οι οργανισμοί. Τα εργαλεία ανάπτυξης ικανοτήτων που θα αναπτυχθούν στο έργο ως μέρος του ΠΕ3 θα εξυπηρετήσουν σε μεγάλο βαθμό την αναβάθμιση των ικανοτήτων και τις δεξιότητες ευαισθητοποίησης των αθλητικών λεσχών/οργανισμών και/ή οργανισμών δραστηριοτήτων ψυχαγωγίας. Για την Κύπρο, το πρόγραμμα πρέπει να προσαρμοστεί για να περιλαμβάνει μηχανισμούς με βάση τους οποίους η εθνική ομοσπονδία αθλητισμού να μπορεί να αναπτύξει και να εφαρμόσει μια πολιτική προστασίας του παιδιού. Πρέπει, επίσης, να περιλαμβάνει συγκεκριμένη κατάρτιση των γονέων σε σχέση με την εμπλοκή τους στις αθλητικές δραστηριότητες των παιδιών τους και των προπονητών σε σχέση με τις επιθετικές προσεγγίσεις που προκύπτουν από την εστίαση στη νίκη και όχι στο παιχνίδι. Είναι σαφές ότι για την Κύπρο η παιδαγωγική πτυχή έχει ελλείψεις στο πεδίο του αθλητισμού, ένας σημαντικός παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη πριν εφαρμοστούν οποιεσδήποτε αλλαγές.

Αναφορές

Chroni, S & Papaefstathiou, M. (2015). Safeguarding, Child Protection and Welfare in Sport in two Southern European Countries: Greece and the Republic of Cyprus, in Lang, M. & Hartill, M. (eds) Safeguarding, Child Protection and Abuse in Sport: International Perspectives in Research, Policy and Practice, (pp. 58-67), London, Routledge

Kirby, Joe (2018). The sex abuse scandal surrounding USA Gymnastics team doctor Larry Nassar, explained. Διαθέσιμο στο: <https://www.vox.com/identities/2018/1/19/16897722/sexual-abuse-usa-gymnastics-larry-nassar-explained>

Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (2020). Εθνική στρατηγική και σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας. Διαθέσιμο στο: http://www.moec.gov.cy/seapp/stratigikes/stratigikes_ethniki_stratigiki_schedio_drasis_katapolemisi_sex_oualikus_kakopoiisis_ekmetallefsis_paidion_kai_paidikis_pornografias.pdf

Συντονιστής Προγράμματος: ΚΜΟΡ

Διεύθυνση: 75, Skoufa str. ,Athens, 10680, Greece

Email: active@kmop.eu

Ιστοσελίδα: www.kmop.gr

Funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020)

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.